

Д-ръ А. Даскаловъ

СКАРЛАТИНАТА.

Продължение от брой 1.

Периода на изриването. Той се характеризира чрез появяването на червени пътни, не релефни, които са обкръжени със една червена периферична зона, и които постепенно се увеличават. Огненото има интервали от здрава кожа, послѣ съединяватъ и образуватъ голъма червенина на изринатото (изиспаното) място. Като натиснемъ съ пръстъ червената и вдигнемъ тутакси пръста си, — кожата побъла и веднага покръвнява. Изриването обикновено започва отъ прѣдната част на тѣлото, гърди, и отива къмъ краищата: отъ центра — къмъ периферията. — То трае отъ два до три дена. Въ това време гърлото и езика сѫщо се изриватъ и добиватъ малиновъ цветъ. Тѣлесната температура може да достигне до 41—42—43°!

Изривът почва да блѣди, става ясно розовъ и почва да се изгубва. Слѣдът това настъпва

Периода на лъщенето (люпенето)

Върху частите отъ тѣлото на болния, отъ кѫдето е започнало изриването — се забѣлѣватъ тукътамъ издигнатини на епидермиса, съ кръгла форма, които бавно се издигатъ докато се пукнатъ и образуватъ островче, което постепено се увеличава и по този начинъ се започва люпенето, то продължава отъ 10—20 дена. Този периодъ е най-важниятъ за познаване, тъй като той е и най-разителния, а сѫщо служи и за опредѣляне диагнозата на болестта и често пъти откриване на епидемията.

Така описани четиритѣхъ периода се срѣщатъ въ нормалната скарлатина, обаче ние срѣщаме и други форми; аномална, грамотевична и др., у които всички периоди не се констатирватъ: единъ или нѣколко могатъ да липсватъ въ аномалната форма. Гѣмотевичната форма е най-страшната, тъй като събитията се развиватъ трѣскавично, до като болниятъ сутринта е здравъ, той слѣдъ нѣколко часа е въ пъленъ разгаръ: Температура 41—42°, мененгиални явления, унесеностъ, — смъртъ слѣдъ нѣколко часа!)

Скарлатината, както всички

инфекционни болести дава имунитетъ, но това ѝ правило има изключения, значи отъ нея може да се боледува повече отъ единъ пътъ.

Многобройни сѫщественности, които скарлатината причинява върху заболѣлия. Всички органъ може да биде и сюжетъ на страдание. **Бѣрбецитъ** — урината отъ 1/2 литър въ нормално състояние за 24 часа може да се намали на 100—200 грама; явява се албуминъ отъ 2 до 5—7% — често пъти и кървопикане.

Скарлатинни биони — подуване на задчелостните жлѣзи до неимовѣрност, откѫдъто притискане на дихателното гърло — асфиксия и смъртъ.

Ушини усложнения — течение отъ ухото, глухота.

Сърдечни пороци.

Скарлатинни ревматизми.

Строгостта на скарлатината често пъти зависи отъ страната, въ която върлува и отъ формата на епидемията. Процентът на смъртността е отъ 5 до 7%.

Профилактика. Съ констатиране на болестта, болниятъ трѣба веднага да биде поставенъ въ отдѣлна стая — всички излишни прѣдмети трѣба да бѣдатъ изнесени, като се оставятъ само най-необходими, за отглеждане на болния, вещи. Обикновено за гладачи на болни отъ скарлатина да се прѣпочитатъ прѣкарили вече болестта, у които има имунитетъ, понеже тѣ по-малко рискуватъ да заболѣватъ. Болниятъ трѣба да бѣдне държанъ въ безупрѣчна чистота. Лицето, което отглежда болния, не трѣба да се храни въ сѫщата стая, трѣба да си измива често ръцѣ съ сублиматоръ разтворъ I на 2000.

Когато настъпи периодътъ на люпенето болниятъ да се назава съ мазни вѣщества: Вазелинъ, прѣсно масло и др. И да се изкъпва, по този начинъ ще се ограничи разнасянето на скарлатинния контажъ (зараза) чрезъ люспитъ. Когато болниятъ е обявенъ за оздравѣл и безопасенъ, което обикновено става въ края на шестата седмица, тогава се налага дезенфекция, както на стаята, така и на всички вѣщи, които сѫщо съ били въ съприкосновение съ болния. Стаята се измазва съ варъ, по-дълъгъ се измива съ разтворъ отъ сублиматоръ 1/500 или креолиновъ разтворъ 20%. Вѣщите на болниятъ ще бѣдатъ грижливо прѣкарани на дезенфекционна машина. На боледувания ще се дадатъ, слѣдъ прѣдварително изкъпване, измиване съ сапунъ и прочистване на тѣлото, чисти долни и горни дрѣхи. Само чрезъ съвѣтната и умѣла дезенфекция можемъ да разчитаме на едно сполучливо ограничение на боле-

ства. Всички трѣба да бѣдемъ пропити отъ съзнанието, че „*Salus publica suprema lex est*“ (здравето на народа е върховенъ законъ) и тамъ, гдѣто забѣлѣжимъ заразни болести да ги обявяваме на санитарните власти, които да взематъ мѣрки, а гдѣто сѫщо вѣчеза съ свещенна точностъ и безропотно да ги изпълняваме, само тогава ограничението и прѣкратяването на заразните болести ще може да се постигне.

Що се отнася до лѣченето на болестта това влиза въ компетентността на лѣкаря, който ще бѣдне повиканъ за цѣльта.

СВОБОДНА ТРИБУНА

Дупнишкото Градско Общинско Управление съ писмо № 11320 отъ 21 декември т. г. ни изпраща слѣдното писмо, по писаното отъ насъ на брой 1 на нашия в-къ по зимното земедѣлско училище,

Г-нъ Редакторе,

Въ първия брой на Вашия вѣстник е поставено едно антрафиле, съ което съвѣршено неправилно се извѣствява на гражданинъ, че агрономъ Шаровъ ималъ „*ползвата*“ инициатива да открие зимни земедѣлски курсове въ града ни, обаче ималъ „недоразумение“ съ общински съвѣтъ.

За да бѣдне ясенъ на гражданинъ въпроса, моля дайте място на слѣдното:

Съ писмо № 3407 отъ 24 Априлъ т. г. Министерството на Земедѣлието моли общинския съвѣтъ да вземе рѣшение за отпускане на земедѣлското училище за зимни земедѣлски курсове. Съ писмо № 3713 отъ 28 Априлъ, тричлената комисия отвърва, че зданието ни е наето отъ 7 Рилско Дивизионно Интенданство и не можемъ да го отстѫпимъ.

Съ писмо № 275 отъ 10. V. държавниятъ агрономъ иска да му се отстѫпи отъ общината зданието заедно съ имота му и по този начинъ се лиши общината ни отъ това място и го подари на държавата.

Съ писмо № 4334 отъ 22 Май общинската тричленна комисия отвърва: „По въпроса за отстѫпване земедѣлското училище тричленната комисия не е вземала още никакво рѣшение, поради което и не може Ви се даде положителънъ отговоръ.“

На 25 Ноември се получава въ общината обявление отъ дирекцията на нѣкакво зимно земедѣлско училище, която иска да се разгласи, че въ бившето земедѣлско училище се откриватъ зимни земедѣлски курсове. Заедно съ това управлението ни доби свѣднения, че Г-нъ Шаровъ, въпрѣки категоричните отговори на общината, се е настанилъ, произволно въ нашето здание.

По поводъ на това управлението съ писмо № 10433 отъ 26 Ноември съобщава Г-ну Шарову, че неможе да разгласи изпратените му обявления, тъй като той обявява тия курсове въ чуждо (наше) помѣщение, безъ да е ималъ съгласието на стопанина на това помѣщение. Възползванъ отъ случая, съ сѫщото писмо му пишаме, че зданието е дадено отъ насъ на 7 Интендантска дружина до 31 Декември т. г. До тая дата управлението се дезинтересира кой ще живѣе въ него. Слѣдът тая дата, обаче то ще трѣба да ни бѣдне освободено.

На 29 и 30 Ноември т. г. общинскиятъ съвѣтъ се занима съ въпроса. Изслуша по тоя поводъ и обясненията на Г-на Шарова и рѣши да не се отстѫпи мястото и зданието на държавата, а да се използува отъ общината. Възгледа който се усвои отъ съвѣта е слѣдния: „Общинскиятъ място не трѣба да се разпиляватъ и харизматъ, а напротивъ ще трѣба общината да ги използува най-рационално за всестранно удовлетворение нуждите на общинаритъ си. Достатъчно много до сега сѫпъни тия хубави общински място, за да нѣма основания и Комунистически общински съвѣтъ да направи сѫщото. На лице е вече „ползата“ отъ даване на най-хубавите място за казарми, воененъ клубъ и пр. Това място надъ града, по една случайностъ се е запазило общинско и имаме всичкото основание да го пазимъ и използваме ние. Ако дѣйствително държавата и Министерството на Земедѣлието държатъ за повдигане на земедѣлското професионално образование въ околните ни, това не трѣба да става само за смѣтка и върху гърба на града, а напротивъ тѣ трѣба да си купятъ помѣщение и земя и тамъ да образуватъ модерно земедѣлско стопанство и зимни или други земедѣлски курсове.“

Ако това издѣйствува Г-нъ Шаровъ отъ държавата, тогава неговата инициатива ще бѣдне дѣйствително похвална, сега, обаче, той, въпрѣки категоричното рѣшение на съвѣта дѣйствува непрѣменно да ни се отнема това място и зданието отъ държавата. Тази инициатива за управлението ни е не похвална, а малко отъ по другъ характеръ и противъ нея, то ще се бори съ всички сили и срѣдства съ които разполага.

Отъ горното се вижда ясно, че не недоразумение има между Господина Шарова и общинския съвѣтъ, а напротивъ ясна и открыта борба въ която Г-нъ Шаровъ прави всички усилия да лиши общината отъ това цѣнно за нея място, а съвѣта е рѣшилъ да го запази. Побѣдата въ тая борба ще зависи отъ държането и активността на гражданинъ.

Кметъ Д-ръ К Петровъ за Секретаръ: Д. Илиевъ

мила внимателностъ къмъ нуждите на бездомните клѣтници никога не ще се забравятъ! Ще минатъ вѣкове и ако е сѫдено нѣкога да се осъществи мечтата *Свободна Армения*, тогава нейните бандуристи, като минаватъ изъ село въ село, ще разказватъ на равно за своите герои и за славния и незабравимъ Иеремонахъ Иоасафъ. А ако е сѫдено Армения да изчезне отъ лицето на земята, то нейния послѣднъ синъ, умирающъ въ славна смъртъ, съ оржие въ ръка, въ послѣдната минута, въ прѣдсъмъртна агония, ще каже: „прошавай и ти, благородни Игуменъ Иоасафъ...!“

Прошавай Св. Обителъ, прошавай дѣво Игуменъ, прошавайте и вие, смиренi калугери: азъ отивамъ утѣ съ радостно

прѣчуствието въ сърдце, че скоро ще умра, а вие, вие въ това живѣле на Божия свѣтъ, ще прѣживѣете спокойно още за много години. Умирающъ, азъ ще отнеса чудни спомени отъ всички вѣсъ къмъ прѣстола на Всевишния; а вѣсъ моля само за едно: когато въ раненъ утрѣнъ часъ камбаните ви призоваватъ за молитва — молете се Богу и въ смиренетѣ ваши молитви не забравяйте да промълвите думи и за нещастните комити, безнадежно борящи се и геройски умирающи тамъ далече — въ планини, облѣти въ кърви — въ стенящата подъ иго Армения... — Помолете се, моля ви, може би Богъ ще се вслуша...

28.III 1907 г.

Прѣвѣтъ отъ руски: С. Яневъ

пѣсни на стихията.

Загаси ламбата, надниквамъ на прозореца и се прислушвамъ въ дивия и тѣженъ ревъ на вѣтъра. Прислушвамъ се, прислушвамъ...

О, какъ много, много ми разказва този вѣтъръ! Чувствувамъ въ неговия грозенъ ревъ стена и кървавитъ сълзи на моите нещастни братя и сестри; усъщъмъ тѣхните мѫки и болно, не-поносимо болно ми става, но колкото е по-добро, толкова по силно искамъ да страдамъ. Хладни сълзи до зори текатъ изъ моите очи, за да се слѣятъ съ сълзитѣ, които се ронятъ тамъ далече, далече... въ проклетата страна на страданията и мѫката...

— Прошавай и ти, дѣво Игуменъ; твоите бащински грижи и